

4. A HÁZASSÁG MEGÁLDÁSA

– felépítés –

ORGONAJÁTÉK [ÉNEK]
BEVEZETÉS (INVOCATIO, INTROITUS)
[BŰNBÁNAT, BŰNVALLÁS, FELOLDOZÁS]
KYRIE
GLÓRIA
KOLLEKTA
IGEHIRDETÉS
ÉNEK, KARÉNEK, ZENESZÁM
LEKCIÓ
ESKETÉSI KÉRDÉSEK
GYŰRŰZÉS
ESKÜTÉTEL
HÁZASSÁGI ÁLDÁS
[ÉNEK, KARÉNEK]
HÁLAADÁS
MIATYÁNK ÉS ÁLDÁS.
ÉNEK – UTÓJÁTÉK

[AZ ÚRVACSORA LITURGIÁJA]

A házasság megáldásának rendje (esketés)

Liturgikus szín: az egyházi esztendő szerint

A teremtő Isten rendje a házasság. Isten teremtette az embert férfivá és asszonnyá, hogy a házasság rendjében éljenek együtt. Nemcsak azt engedi meg, hogy a házastársak eszközzé legyenek emberi életet teremtő munkájában, hanem azt is akarja, hogy Krisztus szeretetével szeressék egymást (Ef5,22-33), és halálig tartó hűséggel ragaszkodjanak egymáshoz (Mt 19,5). Az ember a házasságnak ezt az isteni rendjét sokszor elviselhetetlennek érzi (Mt 19,3-10), de ha alkalmazkodik hozzá, akkor nemcsak elviselhetővé, hanem a földi boldogság forrásává is válik. Mert Isten nagyon jónak alkotta világát, és áldását adta az ember házassági szövetségére (1Móz 1,28a.31).

Az egyházi esketés bizonyágtétel a házasságnak erről az isteni rendjéről. Amikor az egyházi esketés szükségességét hangsúlyozzuk a polgári házasságkötés mellett, akkor különbséget teszünk a törvényesen érvényes és az Istennek tetsző házasság között. Hazai törvényeink szerint a házasság érvényességéhez szükséges az, hogy a felek önként és nyilvánosan, anyakönyvvezető és tanúk előtt kijelentsék házassági szándékukat, és hogy az anyakönyvvezető a törvényes feltételek megléte alapján megkötöttnek nyilvánítsa házasságukat. Egyházunk ezt a törvényes rendet elfogadja, és érvényesnek tekint az állami anyakönyvvezető előtt kötött minden házasságot férfi és nő között. Az Istennek tetsző házasságnak ezen kívül az is feltétele, hogy a házaspár elfogadják és kövessék Isten rendjét, amely kölcsönös szeretetet és halálig tartó hűséget követel tőlük. A polgári jog szerint tartós élettársi kapcsolatban élőket egyházunk arra bátorítja, hogy házasságra lépjenek.

Az egyházi esketés kétoldalú bizonyágtétel a házasság isteni rendjéről. Egyrészt az egyház tanúskodik róla szentírási igék olvasásával, igehirdetéssel, és azzal, hogy megkérdezi házasságra lépő tagjait, magukra nézve kötelezőnek fogadják-e el ezt a rendet. Másrészt a házasságra lépő egyháztagek tesznek bizonyágot a házasság isteni rendjéről azzal, hogy házasságuk ügyét Isten és a gyülekezet elé viszik, és esküvel megerősített válaszukban kijelentik azt a közös elhatározásukat, hogy nem a maguk elképzelése vagy a világ „bevett normái” szerint akarnak házasságban élni, hanem Isten szándéka és Jézus tanítása szerinti szeretetben és halálig tartó hűségben.

Az esketés tehát több mint igehirdetési alkalom, és több mint a házasság megáldása. Nélkülözhetetlen eleme a házasságra lépők bizonyágtétele arról, hogy házasságukat Isten rendje és tanítása szerint értelmezik, és ezt maguk számára kötelezőnek vallják. Enélkül az egyházi esketés nem végezhető el. Ez ellentétben volna tényleges tartalmával. Ez nem jelenti sem a keresztyény, sem a nemkeresztyény vagy nemhívó fél megbélyegzését, vagy a velük való testvéri kapcsolat megtagadását, sőt inkább a lelkes. gondozásával, a gyülekezet pedig imádkozó szeretetével veszi körül őket, hogy megvalósuljon rajtuk Istennek az a szándéka, hogy „minden ember üdvözüljön, és az igazság ismeretére eljusson”.

Különböző felekezetű keresztények esketésének egyházunk részéről nincs akadálya, ha mindkét fél fenntartás nélkül vállalja az esketést a kérdésekkel és az eskü alkalmazott szövegével együtt. De a jelentkezésnél világossá kell tenni számukra az evangélikus félnek azt a lelkiismereti elkötelezettségét, hogy hitét ne csak a maga számára őrizze meg, hanem házastársa és családja előtt is szeretettel és meggyőzően tegyen bizonyosságot Krisztusról és az evangéliumi hit igazságáról. Ennek elismerése nélkül ellentmondásosnak kell tekintenünk azt, hogy egyházunknál jelentkezzen esketésre.

Az ökumenikus szolgálattal végzett esketés rendje megtalálható az evangélikus esketés rendjét követő fejezetben.

Mivel az egyházi esketés bizonyosítást a házasság isteni rendjéről, nem magától értődő az elváltak esketése. Jézus a mózesi törvénynek az elválásra vonatkozó rendelkezéseivel szemben egyértelműen nyilatkoztatta ki a házasság felbonthatatlanságát. Az apostoli hagyomány kivételesen elkerülhetetlennek tartja az elválást, de szintén egyértelműen jelenti ki, hogy az újabb házasságkötés ilyen esetben is ellenkezik Isten rendjével (Mk 10,2-12 ; Lk 16,18; Mt 5,32; 19,3-10; 1Kor 7,10-14). Az egyház tehát a válni készülő házaspárok összebékítésére törekszik, és helyteleníti az elváltak újabb házasságkötését, rámutatva, hogy az együttélés megszűnése Isten rendje szerint nem érvényteleníti a felek házasságkötéskor egymásnak tett és Istent segítségül hívó esküvel is megerősített hűségfogadalmát. Ha az elvált egyháztag mégis újabb törvényes házasságot kötött, akkor egyházunk ezt tudomásul veszi, és ezt a házasságot is érvényesnek és felbonthatatlannak tekinti, bár vallja, hogy ez az állapot ellenkezik Isten rendjével és Jézus tanításával.

Ha az elvált egyháztag újabb házasságkötés után jelentkezik egyházi esketésre, a lelkésznek nem az a feladata, hogy a jelentkező új párt elválassza, vagy hogy ítélkezzék felettük. De azt a benyomást sem keltheti, hogy az esketéssel az elvált fél úgynevezett vétlenségét igazolja, és elválását az egyház részéről jóváhagyja. Sokkal inkább világossá kell tennie, hogy Isten teremtő akarata és Jézus tanítása szerint a házasságban ketten eggyé lesznek, és ezért az elválásnál nincsen vétkes fél Isten színe előtt. Az elváltak tehát nem azzal kell készülnie újabb házasságára, hogy magát menti, és a felelősséget a másik félre hárítja, hanem azzal, hogy tanul házasságának felbomlásából, felismeri, elismeri és megbánja a maga bűnét, hibáját és azzal az elszánással tekint előre, hogy Isten segítségével harcol bűnei ellen. Így remélheti, hogy bűnbánaton át új élet lehetősége nyílik előtte új házasságában, melyre elnyerheti Isten áldását, aki nem veti meg a bűnbánó szívet (Zs 51,2.19). Ilyen reménységgel vállalja egyházunk az elváltak esketését, és lelkipásztori szolgálatával mindent megtesz azért, hogy az új házasság maradandó és boldog legyen.

Ismételten felmerül az eskü és ezen belül a házassági eskü teológiai igazolhatóságának kérdése. Az evangélikus egyház hitvallásos álláspontja az, hogy a keresztény ember hivatalos esküt tehet (Ágostai hitvallás XVI). Jézus nem az eskü, hanem az esküdözés ellen szól, ellenben Istent tiszteljük, ha nevét jó és igaz ügy erősítésére használjuk (Nagy káté 2. parancsolat). Az esküt tehát nem lehet elvileg helyteleníteni. A házassági eskünek két lényeges pontja van. Az egyik ténymegállapítás: a házastársi szeretet megléte. Erre lehet esküt tenni, ha megvan. A másik ígéret: a halálig tartó házassági hűség. Mivel ez az emberi lehetőség (justitia civilis) határain belül van, erre is lehet esküt tenni, eltérően a hitben való megállás esküszöve ígéretétől, amelynek teológiai helyessége joggal megkérdőjelezhető.

Maga az eskü szó rokon az esedezéssel: komoly fogadalom, de Istenre nézve, Istent segítségül hívva, aki az akaratával egyező, életre szóló elhatározást mindig támogatja, és ezért segítségére is számítani lehet annak megtartásához. A házassági

eskü kérdésében tehát nem lehet felhozni olyan teológiai érvet, amelynek alapján be kellene vezetni, ha még nem volna meg, viszont nem lehet olyan teológiai érvet sem felhozni, amelynek alapján el kellene hagyni, ha már szokásban van. Két nyomós ok van arra, hogy megtartsuk esketési rendünkben, és az egyházi cselekményt is esketésnek nevezzük: 1. Megszüntetése azt a benyomást keltené - nem minden ok nélkül -, hogy alkalmazkodunk a kor szelleméhez, és nem vesszük komolyan, hogy a házasság szent dolog. 2. A házassági eskü majdnem kizárólagosan magyar szokás, első nyomai a reformáció korában éppen evangélikus területen mutathatók ki, és ezt ma minden magyarországi egyház gyakorolja. Ebből a történeti és élő közösségből nem lépünk ki.

A házasulandók előzetes jelentkezését egyházunk megkívánja tagjaitól. Ezt a lelkész az adatfelvételen kívül felhasználja arra is, hogy tanítást adjon a házasság isteni rendjéről. Fiatalkorú jelentkezőkkel az esketésig hátralevő időben lehetőség szerint több beszélgetésre is kerüljön sor („jegyesoktatás”). Alkalmas kiinduló pont lehet az esketés rendjének ismertetése. A lekción és az eskü szövege alapján lelképásztori beszélgetés indulhat a házasságról: arról, hogy mi az Isten szándéka a házassággal, és hogy a házasságra lépők megfelelnek-e ennek. Lehetséges, hogy ilyen lelképásztori szolgálat gyümölcsként bizonyos esetekben (pl. elváltknál) létre sem jön az olyan házasság, amely nem egyezik Isten rendjével. A lelkész tartózkodjék bármiféle lelkiismereti kényszer alkalmazásától, de végezze szolgálatát azzal a meggyőződéssel, hogy az Isten rendjéhez alkalmazkodásból mindig áldás fakad, még akkor is, ha az pillanatnyilag nehéznek, népszerűtlennek vagy korszerűtlennek tűnik.

Az esketés rendjében a lekciónak, az esketési kérdéseknek, az eskütételnek és a házassági áldásnak a 8-12. pontokban található szövege nem változtatható meg, és azokból semmi sem hagyható ki.

Az esketés minden esetben azonos rend szerint történik, mégpedig a templomban, lehetőleg gyülekezet előtt, de legalább két keresztény tanú jelenlétében. Az esketés templomon kívül csak akkor végezhető, ha a felek el nem hárítható okból (*vis maior*) nem jelenhetnek meg a templomban.

Amikor az esketésre jövő pár a templom bejárata elé érkezik, a lelkész - amennyiben a helyi szokással ez nem ellenkezik - a templomkapu előtt liturgikus öltözékben fogadja. Megszólal az orgona, és a pár a lelkész vezetésével vonul az oltár elé. A két tanú közvetlenül mögöttük kíséri őket, és a szertartás végéig mögöttük áll. A velük csoportosan érkezett násznép - ha pl. a polgári házasságkötés közvetlenül a templomi esketés előtt volt - a bevonulás előtt foglal helyet a templomban. A bevonulás megkezdésekor a gyülekezet feláll, és a bevonulás végéig állva marad. A bevonulásra és a felállásra vonatkozó - a fentiekől eltérő - helyi szokások fenntarthatók, de a völegény mindig a menyasszony jobbán álljon az oltár elé. Az oltár elé érve az egyházi átveszi a menyasszonyi csokrot, és az oltáron bal felől helyezi el. Ha a gyűrűzés szokásban van, még a bevonulás megkezdése előtt elkéri a gyűrűket, és erre való kis tálcán (nem az úrvacsorai paténán) az oltáron jobb felől helyezi el. A bevonulás egész ideje alatt szóljon az orgona.

Az esketés gyülekezeti jellegét helyesen fejezi ki a gyülekezeti ének és az új pár üdvözlése az esketés végén. Az esketés rendje több helyen ad lehetőséget ének vagy karének közbeiktatására. A gyülekezetek ezt a lehetőséget a körülmények szerint használják fel. Helyettük zeneszám is alkalmazható. A kar éneke minden esetben egyházi ének, zsoltár vagy egyházi kórusmű. A kar énekelheti a bevezető zsoltárt is. Az orgona kivonulásra is szólhat. de - miként a bevonulás alatt is - csak egyházi jellegű orgonaművek használhatók. Az orgona az eskütétel alatt halkán vagy egyáltalán ne szóljon, hogy az eskü szövege jól hallható legyen.

A házasság megáldásának rendje

A kivonulás a bevonuláshoz hasonló rendben történik: a lelkész a kapu előtti térségig - de legalább a külső templomkapuig (pl. esős vagy hideg időben) - vezeti a házaspárt. Itt adja át – mindig a házaspárnak – a templomi esketést tanúsító, előre elkészített emléklapot, esetleg a gyülekezetnek az esketés napjára emlékeztető ajándékával (Pl. Biblia) együtt. Ez utóbbit a felügyelő vagy egy jelenlévő presbiter is átadhatja. A kivonulással kapcsolatos - ettől eltérő – helyi szokások is megtarthatók.

Lehetőség van a házasságkötés megáldását úrvacsorai liturgiával és közös úrvacsorával összekötni.

ORGONAJÁTÉK [ÉNEK], BEVONULÁS

BEVEZETÉS (INVOCATIO, INTROITUS)

Lelkész: Az Atya, [✚]Fiú, Szentlélek nevében.

Gyülekezet: **Ámen.**

Lelkész: **Boldogok, akik félik az Urat,**

akik az ő útjain járnak. *Zsolt 128,1*

Jöjjetek, örvendezzünk az Úrnak,
ujjongjunk üdvösségünk kösziklája előtt!
Járuljunk eléje hálaadással,
magasztaljuk őt dicséretekkel!
Jöjjetek, boruljunk le, hajtsunk térdet
teremtőnk, az Úr előtt.
Mert ő a mi Istenünk,
mi pedig az ő népe vagyunk. *Zsolt 95,1.2.6.7.*

*Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek,
miképpen volt kezdetben, most és mindenkor és mindörökkön örökké.
Ámen.*

Boldogok, akik félik az Urat,

akik az ő útjain járnak. *Zsolt 128,1*

vagy:

Lelkész: **Hirdessétek velem az Úr nagyságát,**

magasztaljuk együtt az ő nevét! *Zsolt 34,4*

Az Úrhoz folyamodtam, és ő meghallgatott,
öröme derülnek, akik rátekintenek!
Érezzétek és lássátok, hogy jó az Úr,
mind boldog, aki hozzá menekül!
Féljétek az Urat, ti szentjei,
mert nem szűkölködnek az istenfélők.
Akik az Úrhoz kiáltanak, azokat meghallgatja,
akik hozzá folyamodnak, nem nélkülözik a jót. *Zsolt*

34.9.10.18a.11b.

*Dicsőség az Atyának és a Fiúnak és a Szentléleknek,
miképpen volt kezdetben, most és mindenkor és mindörökkön örökké.
Ámen.*

**Hirdessétek velem az Úr nagyságát,
magasztaljuk együtt az ő nevét! Zsolt 34,4**

A doxológiát a gyülekezet énekelheti. Megfelelő énekverset is énekelhet: pl. 73,3; 262,4.

[BŰNBÁNAT, BŰNVALLÁS, FELOLDOZÁS]

Az esketési liturgia része lehet a bűnbánati rész. Alkalmazható ez akkor is, amikor az házasság megáldásának liturgiájához nem kapcsolódik úrvacsoravétel. Isten gyermekei bűnbánattal és Isten kegyelmével indulhatnak a közös útra. Ez a szakasz azonban elhagyható.

Lelkész: Testvéreim az Úrban! Mielőtt Isten áldását kérjük házasságot kötő testvéreink számára, vizsgáljuk meg magunkat Isten színe előtt! Hallgassuk meg a tízparancsolatot!

Ezt mondja az Úr:

Én vagyok az Úr, a te Istened. Ne legyen más istened! Ne vedd hiába Istened nevét! Szenteld meg az ünnepnapot! Tiszteld atyádat és anyádat! Ne ölj! Ne paráználkodjál! Ne lopj! Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbizonyságot! Ne kívánd felebarátod házáat! Ne kívánd felebarátod házastársát vagy bármiféle tulajdonát!

Az Úr Jézus Krisztus apostola ezt tanítja:

Ha azt mondjuk, nincsen bűn mibennünk, magunkat csapjuk be, és igazság nincsen bennünk. Ha megvalljuk bűneinket, hűséges és igaz az Isten, megbocsátja bűneinket, és megtisztít minden gonoszságtól.

Lelkész: Testvéreim! Isten színe előtt gondoljunk méltatlanságunkra, és valljuk meg bűneinket!

A gyülekezet feláll – ezt a lelkész kézmozdulatával jelezheti.

Itt rövid csendet is tarthatunk. Ezután a gyülekezet és a lelkész elmondja a gyónó imádságot:

Gyülekezet: Vallom előtted, szent és igaz Isten, hogy vétkeztem ellened és embertársaim ellen gondolattal, szóval és cselekedettel. Sok jót elmulasztottam, sok rosszat elkövettem. Nem vagyok méltó kegyelmedre, méltó vagyok ítéletedre. Hozzád fordulok mégis: nincs más reménységem. Szent Fiadért, az Úr Jézus Krisztusért kérlek: légy hozzám irgalmas, és bocsásd meg bűnömet! Ámen.

Lelkész: Bízatok, testvéreim! Isten megkönyörült rajtunk Jézus Krisztus

által, aki meghalt bűneinkért, hogy Istenhez vezessen minket.

A lelkész áldásra emeli kezét.

Én pedig feltámadott Urunk megbízásából feloldozlak benneteket bűneitekből az Atya, a + Fiú és a Szentlélek nevében! Járjatok új életben a Szentlélek erejével!

A gyülekezetet helyet foglal.

KYRIE

Lelkész: Úr Jézus Krisztus, aki megszenteled a benned bízók örömét!
Uram, irgalmazz!

*[Gyülekezet: **Uram, irgalmazz!**]*

Lelkész: Úr Jézus Krisztus, aki szeretetre tanítod a benned reménykedőket! Krisztus, kegyelmezz!

*[Gyülekezet: **Krisztus, kegyelmezz!**]*

Lelkész: Úr Jézus Krisztus, aki megáldod a téged egy akarattal követőket! Uram, irgalmazz!

*[Gyülekezet: **Uram, irgalmazz!**]*

GLÓRIA

Lelkész: Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát!

A gyülekezet Laudamus te-t, vagy annak megfelelő énekverset énekelhet.

KOLLEKTA

Lelkész: Imádkozzunk! Teremtő Istenünk, aki nem hagytad magukra gyermekeidet, hanem egymásban segítőtárssal ajándékoztad meg őket, maradj velük, hogy igédre figyelve megosszanak minden gondot és örömet, és akaratodat kövessék most és életük minden napján, az Úr Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel Isten, él és uralkodik örökkön örökké.

*Gyülekezet: **Ámen.***

Vagy:

Istenünk, aki a házastársi közösségben javunkat munkálsz, és testvéreinket is egymáshoz vezeted szeretetben, maradj velük és nyisd meg most szívüket igéd előtt, hogy megismerjék atyai akaratodat, és tetszésed szerint éljenek, az Úr Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel Isten, él és uralkodik örökkön örökké.

*Gyülekezet: **Ámen.***

Vagy:

Úr Jézus Krisztus, aki életedet adtad értünk szeretetből, nyisd meg áldásodat kérő testvéreink előtt szereteted titkát, hogy úgy ragaszkodjanak egymáshoz egész életükben, ahogyan te hordozod őket örökkévaló szeretettel.

Gyülekezet: Ámen.

Vagy:

Mennyei Atyánk, aki gondot viselsz az emberre, légy áldott, hogy most is két szívnek adsz örömet, és egyesíted őket boldogságban. Add, hogy hálával fogadják kegyelmedet, és magasztaljanak téged érte mindenkor, az Úr Jézus Krisztus által, aki veled és a Szentlélekkel Isten, él és uralkodik örökkön örökké.

Gyülekezet: Ámen.

Vagy:

Teremtő Istenünk, aki úgy alkottad az emberi szívet, hogy szeretet és boldogság után vágyakozzék, áldd meg házasságot kötő testvéreinket és szenteld meg szívüket, tedd mindig igazzá hűségüket és önfeláldozóvá szeretetüket, hogy Jézus Krisztusból, a szeretet forrásából naponta meríthessenek.

Gyülekezet: Ámen.

IGEHIRDETÉS

Lelkész: Testvéreim az Úrban! Isten, a mi mennyei Atyánk, gyermekei javát akarja, és gyönyörködik igazi örömükben. Ahogyan ti most hálával gondoltok szeretetére, úgy fordul felétek atyai jóságával, és útmutatást ad igéjében, hogy boldogságban éljete. Hallgassátok meg és fogadjátok el tőle ezt a szentigét, amit megírva találunk...

Következik az igeolvasás és igehirdetés.

ÉNEK, KARÉNEK, ZENESZÁM

LEKCIÓ

Lelkész: Testvéreim az Úrban! Hallgassátok meg Isten igéjét a házasság szent rendjéről!

Isten ezt mondja:

Nem jó az embernek egyedül lenni, szerzek neki segítőtársat, hozzá illőt. És teremtette az embert férfivá és asszonnyá és megáldotta őket. És látta Isten, hogy minden, amit teremtett, íme igen jó. Ezért a férfi elhagyja atyját és anyját és ragaszkodik feleségéhez és lesznek ketten egy testté. *1Móz 1,2*

Krisztus Urunk ezt mondja:

Amit tehát Isten egybeszerkesztett, ember azt el ne válassa. *Mt 19,6*

Pál apostol pedig ezt mondja:

Adjatok hálát Istennek, az Atyának mindenkor mindenért a mi Urunk Jézus Krisztus nevében, és engedelmeskedjete egymásnak a Krisztus félelmében: az asszonyok férjüknek, mint az Úrnak, a férfiak pedig szeressék feleségüket, ahogyan Krisztus is szerette az egyházat és önmagát adta érte. *Ef 5,20-22,25.*

ESKETÉSI KÉRDÉSEK

Lelkész: Testvéreim az Úrban! Hallottátok Isten örök akaratát a házasság rendjéről. Tegyetek azért vallást arról, hogy Isten tetszése szerint akartok házasságban élni! Feleljete az élő Isten jelenlétében az egyház tanúi előtt a következő kérdésekre!

A lelkész a vőlegényhez:

Először tőled kértem, Testvérem az Úrban, **N.N.!**

Szereted-e a melletted álló **N.N.**-t, akit házastársadul választottál?

[Szereted-e?]

Vőlegény: Szeretem.

Akarsz-e vele Isten rendje és igéje szerint házasságban élni, míg a halál tőle Isten akaratából el nem választ? [Akarsz-e?]

Vőlegény: Akarok.

Kész vagy-e mindezt esküvel is megerősíteni? [Kész vagy-e?]

Vőlegény: Kész vagyok.

A lelkész a menyasszonyhoz:

Hasonlóképpen kértem tőled, Testvérem az Úrban, **N.N.!**

Szereted-e a melletted álló **N.N.**-t, akit házastársadul választottál?

[Szereted-e?]

Menyasszony: Szeretem.

Akarsz-e vele Isten rendje és igéje szerint házasságban élni, míg a halál tőle Isten akaratából el nem választ? [Akarsz-e?]

Menyasszony: Akarok.

Kész vagy-e mindezt esküvel is megerősíteni? [Kész vagy-e?]

Menyasszony: Kész vagyok.

GYŰRŰZÉS

A lelkész kezébe veszi a kis tálcat a gyűrűkkel:

Lelkész: Szívetek szándékának és ajkatok vallástételének bizonyságául vegyétek a gyűrűket!

A lelkész jobb kezük gyűrűsujjára húzza a gyűrűket.

Amilyen végtelen a gyűrű, olyan végtelenül szeressétek ti is egymást!

Néhány helyen szokásban van, hogy a gyűrűváltás után intő-biztató szó. Pl.: „Ezeknek a gyűrűknek az a rendeltetése, hogy emlékeztessenek benneteket egymás iránti felelősségekre és hűségekre – és tudassák mindenkivel, hogy a gyűrű viselőjének van párja, aki helyett vagy mellett Isten szándéka szerint nincs keresnivalója másnak.”

ESKÜTÉTEL

Lelkész: Térdeljete az Úr oltárához, nyújtsátok egymásnak jobb kezeteket, a gyülekezet pedig felállva hallgassa az eskütételt! Először a vőlegény mondja az esküt:

Én **N. N.** / esküszöm az élő Istenre, / aki Atya, Fiú, Szentlélek / Szentháromság egy igaz Isten, / hogy **N. N.**-t igazán szeretem, / hűséges házastársa leszek / Isten rendje és igéje szerint / holtomig, / holtáig / el nem hagyom / sem egészségében, / sem betegségében, / sem örömében, / sem bánatában. / Isten segítsen erre! Ámen.

Lelkész: Hasonlóképpen mondja az esküt a menyasszony is:

Én **N. N.** / esküszöm az élő Istenre, / aki Atya, Fiú, Szentlélek / Szentháromság egy igaz Isten, / hogy **N. N.**-t igazán szeretem, / hűséges házastársa leszek / Isten rendje és igéje szerint / holtomig, / holtáig / el nem hagyom / sem egészségében, / sem betegségében, / sem örömében, / sem bánatában. / Isten segítsen erre! Ámen.

Ha az egyik fél a Szentháromságot nem valló (unitárius, stb.) felekezethez

A házasság megáldásának rendje

tartozik, vagy más nem keresztény, de egyistenhívő vallás (izraelita, muszlim, stb.) követője, akkor az ő esküszövegéből a második sor – *aki Atya, Fiú, Szentlélek, Szentháromság egy igaz Isten* – kimarad. Ha az egyik fél nem egyistenhívő, vagy ateistának vallja magát, akkor esküjének szövegéből a második sorral – *aki Atya, Fiú, Szentlélek, Szentháromság egy igaz Isten* – együtt értelemszerűen kimarad az első sor végén „*az élő Istenre*” és a teljes utolsó sor — „*Isten segítsen erre! Amen.*” — is. Az eskütételt azonban (ami világi tisztségekbe való beiktatáskor is elengedhetetlen követelmény) mindenképpen vállalnia kell. A szövegben az „*esküszöm*” semmilyen indokkal sem cserélhető fel a „*fogadom*” kifejezéssel.

A nem keresztény féllel való házasságkötés különös lelkipásztori feladatot jelent, amelyben a jegyes-oktatásban a felkészítést fokozott felelősséggel kell végezni.

HÁZASSÁGI ÁLDÁS

A lelkész a házastársak egymásba kulcsolt kezére teszi jobb kezét, és ezt mondja:

Mivel Isten rendje szerint akartok házasságban élni, és ezt az élő Isten jelenlétében, az egyház tanúi előtt kijelentettétek, egybekötlek titeket az Atya, ✚ Fiú, Szentlélek nevében, hogy amit Isten ígéjével egybeszerkesztett, ember azt el ne válassa!

A lelkész a házastársak fejére teszi kezét és folytatja:

A mindenható Isten, aki az embert jótetszése szerint férfivá és asszonnyá teremtette, és házasságukat megáldotta, áldja meg a ti házassági szövetségeket, és adja nektek Szentlelkét, hogy az ő gyermekeiként tisztaságban és szeretetben, békességben és boldogságban éljete, a hitben mindvégig megálljatok, egykor pedig tiétek legyen az örök élet koronája, az Úr Jézus Krisztus által. Amen.

[ÉNEK, KARÉNEK]

HÁLAADÁS

Lelkész: Imádkozzunk! Istenünk, Atyánk! Kérünk, áldd meg a házastársakat, akik hűséget fogadtak egymásnak teelőtted. Ébressz bennük hitet, hogy gyermeki bizalommal vigyék eléd minden kérésüket. Növelj szeretetüket, hogy odaadó hűséggel támogassák egymást.

Naponta újítsd meg rajtuk kegyelmedet: tedd eredményessé a mindennapi kenyérért való fáradozásukat, és ajándékozz nekik boldogságot családjuk közösségében. Légy velük örömben és bánatukban, hogy mindenkor téged dicsőítsenek, az Úr Jézus Krisztus által.

vagy:

Úr Jézus Krisztus! Megígérted, hogy híveiddel maradsz minden napon a világ végezetéig: kérünk, maradj testvéreinkkel, akik a te nevedben kezdik házasságukat. Légy velük szeretettel, hogy hűségesen ragaszkodjanak egymáshoz. Tanítsd őket irgalmadból élni, hogy megértéssel hordozzák egymás gyengéit. Add nekik bölcsességedet, hogy mindennapi munkájukat áldásod kísérelje. Szenteld meg jelenléteddel otthonukat, hogy boldogan éljenek. Maradj velük életük minden napján, hogy mindenkor hálaadással magasztaljanak téged.

vagy:

Urunk, Istenünk, aki minden igaz közösség teremtője, fenntartója és megszentelője vagy: kérünk, tartsd meg irgalmadban gyermekeidet, akik tetszésed szerint kívánnak házasságban élni. Segítsd őket, hogy mindig készségesen cselekedjék akaratodat, hűségesen ragaszkodjanak egymáshoz, szeretettel osztozzanak a terhek hordozásában, hálaadással élvezzék munkájuk gyümölcsét, és boldog családi közösségben magasztaljanak téged minden áldásodért, az Úr Jézus Krisztus által.

Vagy:

Idősebb párnál:

Urunk, Istenünk! Áldd meg keresztény testvéreinket, akik megtapasztalták, hogy nem jó egyedül lenni, és most akaratod szerint házasságot kötöttek. Szentlelked által adj nekik igaz hitet, hogy mindenkor bízzanak benned, áldozatkész szeretettel, hogy egymás terhét hordozzák, sűrű tartó hűséget, hogy egymás mellett jóban-rosszban kitartsanak. Ajándékozd nekik az üdvösség élő reménységét, hogy a szenvedések idején is kegyelmedre hagyatkozzanak. Áldd meg otthonukat békességgel és derűvel, egykor pedig országodban részesítsd őket is az örök élet örömeiben, Jézus Krisztus által.

Ha az esküvőhöz úrvacsora kapcsolódik, itt a Miatyánk és az áldás elmarad, és folytatódik énekekkel, majd az Úrvacsorai liturgiával.

Ha nincs úrvacsora, akkor a lelkész a hálaadó imádságot a

Miatyánkot bevezető formulával zárja: akinek a nevében együtt így imádkozunk:

MIATYÁNK ÉS ÁLDÁS.

*Lelkész és Gyülekezet: **Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Amen.***

A lelkész az ároni vagy a szentháromsági áldást mondja.

[Lelkész: Isten népe!]

Lelkész: Az Úr áldjon meg és őrizzen meg téged! Az Úr világosítsa meg az ő arcát terajtd, és könyörüljön rajtad! Az Úr fordítsa az ő arcát tefeléd, és adjon neked + békességet!

Vagy:

Áldjon meg titeket a mindenható Isten, az Atya és a + Fiú és a Szentlélek!

*Gyülekezet: **Amen.***

ÉNEK – UTÓJÁTÉK

A lelkész a házaspárt a kapuig kíséri. Ez az útnak indítás ősi jelképe.

Ha az istentisztelet úrvacsorával folytatódik, akkor a hálaadó imádság után gyülekezeti ének következik majd az úrvacsorai liturgia.

ÉNEK

NAGY HÁLAADÓ IMÁDSÁG (PRAEFATIO)

[*Lelkész:* Emeljük fel szívünket az Úrhoz, és magasztaljuk szent nevét:]
[Valóban] méltó és igaz, illő és üdvösséges, hogy mindenkor és mindenhol hálát adjunk neked, mindenható Istenünk és Atyánk, a Jézus Krisztus által,

aki végtelen szeretetét mutatta meg rajtunk embereken, hogy mi magunk is önzetlen szeretetben, boldogan élhessünk.

Ezért az angyalokkal, az üdvözültek mennyei seregével és a földön küzdő egész egyházzal együtt áldunk és magasztalunk téged, és ujjongó énekkel hirdetjük szent neved dicsőségét.

A gyülekezet feláll, és az Agnus Dei végéig állva marad.

SZENT, SZENT, SZENT (SANCTUS)

Lelkész (és gyülekezet): a Sanctus-t mondja, vagy ide megfelelő énekverset énekel. (Pl. EÉ 11/1)

Szent, szent, szent a Seregek Ura, Istene!
Dicsősége betölti a mennyet és a földet!
Hozsánna a magasságban!
Áldott, aki jön az Úr nevében!
Hozsánna a magasságban!

A SZENTLÉLEK HÍVÁSA (EPIKLÉZIS)

Lelkész: Szent vagy, Urunk, és nagy a te irgalmad, elítéled a bűnt, de megmented a bűnösöket szeretett Fiad élete árán. Ezért a nagy irgalmadért áldunk, és kérünk: küldd el Szentlelkedet, hogy Krisztus testét és véréit üdvösségünkre vegyük ebben a kenyérben és borban, és testvéri közösséggé legyünk!

SZERZÉSI IGÉK

Lelkész: A mi Urunk, Jézus Krisztus azon az éjszakán, amelyen elárultatott, kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte, tanítványainak adta, és ezt mondta: Vegyétek, egyétek, ez az én testem, + amely tiértetek adatik. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!

Hasonlóképpen, miután vacsorált, kezébe vette a kelyhet is, hálát adott, nekik adta, és ezt mondta: Igyatok ebből mindnyájan, ez a

kehely az új szövetség én véremben +, amely tiértetek és sokakért kiontatik bűnök bocsánatára. Ezt cselekedjétek, valamennyiszer isszátok az én emlékezetemre!

MIATYÁNK

A gyülekezet a lelkész vezetésével együtt mondja.

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, amint a mennyben, úgy a földön is. Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek, és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól, mert tied az ország, a hatalom és a dicsőség mindörökké. Ámen.

AZ ÚR BÉKESSÉGE (PAX)

Lelkész: Az Úr békessége legyen mindenkor veletek!

ISTEN BÁRÁNYA (AGNUS DEI)

Lelkész (és gyülekezet) Az Agnus Dei szövegét mondja, vagy ideillő énekverset énekel.

Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, irgalmazz nekünk!
Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, irgalmazz nekünk!
Krisztus, Isten Báránya, ki a világ bűnét hordozod, add nekünk békédet! Ámen.

KRISZTUS TESTÉNEK ÉS VÉRÉNEK VÉTELE (COMMUNIO)

(Kitárt, hívogató karral:)

Lelkész: Íme, minden kész! Jöjjetek az Úr megterített asztalához!
[Ízleljétek és lássátok, hogy jó az Úr!]

Sumptio esetén először a lelkész vesz úrvacsorát, majd indul, és adja az ostyát.

Az ostyánál: Ez Krisztus teste. A kehelynél: Ez Krisztus vére.

Az egyes „köröknél” a köszöntés: Békesség néktek!

A „kör” befejezésénél: Jézus Krisztus teste és vére tartson meg titeket az igaz hitben, a szeretetben az örök élet reménységére!

Az úrvacsoraosztás alatt a gyülekezet hálaadó éneket énekel, vagy a kántor ide illő művet játszik (sub communione).

IMÁDSÁG (POSTCOMMUNIO)

Az úrvacsorai eszközök méltó elrendezése után a lelkész a gyülekezet felé fordul:

Lelkész: Áldunk téged, mindenható Istenünk, hogy örömet és békességet ajándékoztál igédben és Krisztus Urunk testének-vérének közösségében. Kérünk, őrizd meg bennünk ennek a közösségnek minden áldását, hogy erős hittel ragaszkodjunk hozzád, és őszintén szeressük embertársainkat, az Úr Jézus Krisztus által.

Gyülekezet: **Amen.**

ÁLDÁS

A lelkész az ároni áldást mondja.

[*Lelkész:* Isten népe!]

Lelkész: Az Úr áldjon meg és őrizzen meg téged! Az Úr világosítsa meg az ő arcát terajtd, és könyörüljön rajtad! Az Úr fordítsa az ő arcát tefeléd, és adjon neked + békességet!

Gyülekezet: **Amen.**

ZÁRÓÉNEK

A gyülekezet az alkalomhoz illő éneket énekel.

UTÓJÁTÉK, KIVONULÁS
